

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/dodatki-historyczne-do/9755,Rumunia-1989.html>
01.03.2026, 18:48

Rumunia 1989

03.04.2009

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

DODATEK SPECJALNY

IPN

NIEZALEŻNA
GAZETA POLSKA

RUMUNIA 1989

20 lat temu Europa Środkowo-Wschodnia stała się areną niezwykłego doświadczenia. Na gruzach systemu jałtańskiego wiele narodów stanęło przed szansą zmiany swego losu. Milczące dotychczas masy społeczeństw wielu krajów zrzuciły ciężary komunistycznych reżimów. Nastąpiła „Jesień Ludów”. Społeczeństwa kolejnych krajów ruszały na swój maraton ku Wolności. Najbardziej dramatyczne wydarzenia tego czasu miały miejsce w Rumunii i im poświęcamy aktualny dodatek.

„Solidarni z Rumunią. Grudzień 1989 – styczeń 1990”, wstęp Konrad Bialecki, fotografie Jan Kotodziejski, redakcja: Jerzy Bednarek, Wojciech Kujawa, Anna K. Piekarska, Warszawa-Poznań 2009.

Dlaczego zgasło „Słońce Karpat”, czyli rumuńska droga od socjalizmu

Konrad Bialecki,
IPN Poznań

Można z dużą dozą pewności zaryzykować tezę, że żaden z komunistycznych przywódców krajów Europy Środkowo-Wschodniej, wznosząc w sylwestrową noc 1988 r. toast lampką szampana, nie przypuszczał, jak wielkie zmiany nastąpią w naszej części kontynentu w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

Nowe rozwiązania

Wydarzenia 1989 r. były, oczywiście, uwiecznieniem złożonego procesu, którego początki można umiejscowić w latach 70., kiedy przywódcy państw Europy Środkowo-Wschodniej w akcie końcowym KBWE zobowiązali się m.in. do przestrzegania standardów dotyczących praw i wolności obywatelskich w zamian za szerszą współpracę gospodarczą z Za-

chodem. W kolejnych latach utrudniło to komunistycznym reżimom pełną samowolę w zwalczaniu opozycji w krajach satelickich ZSRR. Niestychanie istotną rolę odegrała też zmiana amerykańskiej polityki względem Związku Radzieckiego w okresie rządów w USA Ronalda Reagana – przejście od doktryny *containement* (powstrzymywania) do *rollback* (odpychania), wynikające z uznania ZSRR nie

Pliki do pobrania

[Rumunia 1989 - „Niezależna Gazeta Polska”, 3 kwietnia 2009 \(pdf, 397.77 KB\)](#)
